

WAKACJE! URLOPY! WYPOCZYNEK! A właściwie ... skąd się wzięły wakacje?

Zbliża się czas wakacji, urlopów ,wypoczynku. Z pewnością dla większości osób jest to okres zatrzymania się, skupienia uwagi na sobie, dla nabrania sił psychicznych i fizycznych – tzw. „wewnętrznego zresetowania”. Jest to też czas wyjazdów, odwiedzin, zawierania nowych przyjaźni.

Czasem powrót do równowagi psychicznej wymaga zmierzenia się z trudnymi przeżyciami, sytuacjami, zdarzeniami. Wówczas warto sięgnąć po pomoc, wsparcie specjalistów.

TOIKiWOP pozostaje czynny całodobowo przez cały rok.

Zapraszamy do kontaktu osobistego lub telefonicznego.

TOIKiWOP

ul. Szarych Szeregów 1

33 - 101 Tarnów

Tel. 14 655 36 36

Tel. kom. 500 583 047

Zanim zabierzecie plecak, misia i gitarę oraz inne niezbędne do podróży sprzęty, schowacie paszport i ruszycie w świat lub po prostu usiądziecie, by odpocząć z ulubioną książką lub w miłym towarzystwie, zachęcamy Was do poczytania o tym, skąd właściwie wzięły się wakacje?

1 Pochodzenie słowa „wakacje?”

"Wakacje" to słowo pochodzące z łaciny od rzeczownika „vacatio”, który oznaczał uwolnienie, oswobodzenie.

W pierwotnej wersji mówiono „wakacja” (w l. poj.), dziś natomiast wymawiamy „wakacje” (mają tylko l.mn.). „Wakacja” dotyczyły miesięcznej, sierpniowej przerwy w nauce w szkole

jezuitów. Gdy wydłużono okres wolny do dwóch miesięcy – po prostu powstały „wakacje” („wakacja” + „wakacja” = „wakacje”).

Jeszcze niedawno, np. w „Słowniku języka polskiego PWN” z 1981 r. „wakacje” oznaczały okres wolny od zajęć szkolnych. Natomiast aktualnie obowiązuje szersza definicja, bo dotyczy nie tylko uczniów, ale i osób pracujących. Jest to okres wolny od zajęć szkolnych, pracy i obowiązków.

2 Kto wpadł na tak genialny pomysł, by stworzyć wakacje? - trochę historii.

W starożytności czas wolny dotyczył raczej dni poświęconych na czczenie jakiegoś bóstwa, miał wymiar religijny. Nie było tu mowy o jedynie błogim lenistwie, wypoczynku i podróżach.

W czasach Bolesława Chrobrego (ur. w 967 r. - zm. w 1025 r., pierwszy koronowany król Polski), w epoce średniowiecza nadal nie było jeszcze wakacji. Odpoczywano, podróżowano, jednak nie w ściśle określonych ramach czasowych wolnych od nauki i pracy.

O zarządzenie pierwszych wakacji podejrzewa się dopiero Wilhelma Zdobywcę (książę Normandii, potem król Anglii, ur. ok. 1028 r. – zm. w 1087 r.). Nakazał on brać obowiązkowy, letni urlop pracownikom sądowym, a potem studentom uniwersytetu. W tym czasie, by uchronić ich przed nazbyt porywczymi pomysłami, kierował ich do pracy... przy zbieraniu winogron.

Inni historycy uważają, że początku istnienia wakacji należy poszukiwać raczej w czasach pierwszych masowo zorganizowanych wyjazdów. Mówimy tutaj o czasie wolnym, wykorzystywanym na wyprawę wojenną. Były to grupowe, zorganizowane podróże, bardzo kosztowne i oczywiście z pamiątkami z podróży (np. typu - rany z walki). Król Ryszard Lwie Serce chciał nawet sprzedać Londyn, by zorganizować wyprawę na Jerozolimę w ramach wspomnianych wakacji - nie znalazł on ostatecznie żadnego kupca. Taki pomysł na wypoczynek, może jednak budzić kontrowersje.

W drugiej połowie XVII wieku i w ciągu całego wieku XVIII organizowano natomiast Grand Tour. Był to typ podróży, w jaką wyruszali młodzi arystokraci i intelektualiści europejscy, w

celu dokształcenia się, zdobycia wiedzy o świecie i kulturze, nabrania dobrych manier, itp. Zwyczaj ten pochodził z Anglii.

Dopiero pojawienie się kolei w XIX w., nasiliło zjawisko podróżowania dla samego podróżowania i odpoczynku.

Płatne urlopy.

W XX w. - w 1910 r. grupka holenderskich robotników ze związku zawodowego pracowników branży diamentowej zawalczyła o prawo do tego, by każdy z nich mógł raz w roku przez tydzień nie pojawiać się w zakładzie. Pracodawcy mieli jednak płacić takiej osobie tak, jakby go przepracowała. Dziś powiedzielibyśmy, że chodziło o płatny urlop. Ostatecznie udało im się przekonać ich do tego pomysłu.

Tak więc wakacje to dość młody wynalazek ludzkości.

Po Holendrach prawo do „płatnego wolnego w pracy” wywalczyli sobie Brytyjczycy. To był główny postulat strajków w latach 1919 - 1926. Pracownicy osiągnęli cel, dzięki czemu około 1925 roku na Wyspach prawo do urlopu miało 1,5 miliona ludzi, a kilkanaście lat później - już 11 milionów.

Kolejnym wakacyjnym przełomem było przyznanie prawa do płatnego urlopu wszystkim pracownikom. Stało się to w 1936 r., a pierwszym państwem, które się na to zdecydowało, była Francja.

W Szwajcarii walka o prawo do wakacji wyprowadziła ludzi na ulicę. W 1946 r. w największych miastach stawiano barykady, atakowano siedziby urzędów. Ostatecznie także tam pracownicy zyskali to o co walczyli (otrzymali płatne urlopy).

W Polsce głównym narzędziem do realizacji uprawnień dotyczących wypoczynku był utworzony w 1949 r. Fundusz Wczasów Pracowniczych Komisji Centralnej Związków Zawodowych. Posiadał on wyłączność prowadzenia, na obszarze całego państwa, „wczasów urlopowych” dla członków związków zawodowych. Wśród jego głównych zadań było organizowanie i prowadzenie domów wypoczynkowych.

Pojawienie się internetu jednak najbardziej otworzyło nas na podróżowanie. Teraz można w trybie online zarezerwować bilet, hotel, obejrzeć miejsce docelowe podróży, co zdecydowanie ułatwia sprawę. Nastąpił rozkwit turystycznych kurortów, przemysłu, świat stanął przed ludźmi otworem.

3 Wakacje w szkole.

Terminy i długości wakacji w szkołach są zróżnicowane w wielu krajach, a nawet w ich poszczególnych częściach. Istotnymi czynnikami mającymi wpływ na terminy wakacji były święta religijne oraz rytm pracy rolników i związana z tym konieczność udziału wszystkich członków rodziny, w tym dzieci, w pracach rolniczych, a także klimat.

W Polsce wakacje szkolne przypadają na miesiące letnie (koniec czerwca, lipiec i sierpień) i związane są z obowiązkową przerwą w edukacji szkolnej. Wakacje w Polsce ustanowione zostały całkiem niedawno, bo nieco ponad sto lat temu. W 1919 r. wprowadzono obowiązek szkolny, a wraz z nim letnią przerwę od nauki.

3.1 Pierwsze biuro podróży, pierwszy przewodnik turystyczny.

W 1827 roku Karl Baedeker (pisarz i księgarz niemiecki) stworzył pierwszy w historii przewodnik turystyczny. Prezentował on walory Renu.

W Anglii natomiast w latach 1808 – 1892, żył Thomas Cook - twórca pierwszego biura podróży na świecie. W 1841 r. wykupił on ponad 550 biletów na pociąg z Leicester do Loughborough, a później chętnym odsprzedał je z zyskiem.

Drugie biuro podróży na świecie założono nieco ponad 20 lat później na terenie dzisiejszego Wrocławia. Nosiło ono nazwę Stangen.

Pierwsza zorganizowana wycieczka dookoła świata odbyła się w 1878 r., a wycieczka lotnicza na kilka miesięcy przed wybuchem II wojny światowej. Amerykanie z USA polecili wówczas liniami Pan American na wypoczynek do Europy.

Życzymy Wam udanego WAKACYJNEGO wypoczynku!

Źródła internetowe:

<http://katarzynagrzebyk.pl/wymyslil-wakacje-katarzyna-sowula-joanna-gebal-ciekawostki-o-lecie/>, [dostęp: 21.05.2022 r.],

<https://kobieta.wp.pl/skad-sie-wziely-wakacje-5983046092620929a>, [dostęp: 21.05.2022 r.]
<https://www.polskieradio.pl/10/484/Artykul/694436,Skad-sie-wziely-wakacje>, [dostęp:
21.05.2022 r.],
<https://solidarnosc.gda.pl/po-godzinach-z-solidarnoscia/na-koncu-jezyka/urlop-wakacje-ferie/>,
[dostęp: 21.05.2022 r.],
https://pl.wikipedia.org/wiki/Boles%C5%82aw_I_Chrobry, [dostęp: 21.05.2022 r.],
https://pl.wikipedia.org/wiki/Grand_Tour, [dostęp: 21.05.2022 r.],
https://pl.wikipedia.org/wiki/Thomas_Cook, [dostęp: 21.05.2022 r.].

Ewa Milczarek, Ewolucja prawa do urlopu w Polsce - PRAWO i WIĘŹ, nr 3 (37), jesień 2021

